

YARATICI VE İNOVATİF GELECEĞİN PEŞİNDE

Dr. Serkan KELEŞOĞLU

*Yaratıcı ve İnovatif Bireyler Yetiştirmek
İçin Denenmiş Dersler*

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

YARATICI VE İNOVATİF GELECEĞİN PEŞİNDE

Dr. Serkan KELEŞOĞLU

Kapak ve Sayfa Düzeni: Gamze Uçak

©Siyasal Kitabevi Tüm Hakları Saklıdır.

2022 Eylül, Ankara

ISBN No: 978-625-7424-53-0

Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 14016

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Tic.Limited Şirketi

Sertifika No: 46700

1344. Cadde No: 60

İvedik Organize Sanayi Bölgesi

Yenimahalle – ANKARA

Tel: (0.312) 394 54 94 – 95

Dağıtım:

Siyasal Kitabevi

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay/Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

YARATICI VE İNOVATİF GELECEĞİN PEŞİNDE

*Yaratıcı ve İnovatif Bireyler Yetiştirmek
İçin Denenmiş Dersler*

Önsöz

Bu satırları okuyorsanız şu üç sorudan bir ya da birkaç tanesine yanıt arıyor olmalısınız: Yaratıcılığımı ya da inovatif düşünme becerilerimi nasıl geliştirebilirim, bu becerileri yaptığım işe/mesleğime nasıl yansıtabilirim ya da popüler sözcük inovasyon tam olarak nedir? Bu sorulardan bir tanesine yanıt arıyorsanız bu kitabı okumaya devam etmenizi öneririm ama şimdiden uyarayım: “bu kitap yaşamınızı değiştirmeyecek!” yaşamınızı değiştirebilecek tek kişi sizsiniz ve bu kitap bir kişisel gelişim kitabı değildir. Bu nedenle sizlere “sihirli bir değnek” vaat etmiyorum. Yaratıcılıkta sihir yoktur, yaratıcılık; gerçekliğin sınırları ile hayal gücünün sınırsızlığı arasındaki kesişimdir. Bilginiz, motivasyonunuz ve sınırlarınızı zorlama/esnetme cesaretiniz varsa yaratıcılığa ve inovasyona yakın olduğunuzu söyleyebilirim.

Bu kitap bir doktora öğrencisinin çıktığı yolda yaşantılarını anlatan ve anlatırken kuram ile uygulamayı bir arada vermeyi amaçlayan ve devam eden bir seyahat günlüğüdür. Bu günlük akademik bilgileri sizlere sunarken, zaman zaman sizin de dahil olmanızı bekleyen bir yönergedir. Seyahat sırasında çizdiğim yol haritasını sizlerle paylaşmak istedim. Bu yol haritasını birey olarak kendi yaşantınıza, çevrenize; bir eğitimciyseniz sınıfınıza, bir kasiyerseniz marketinize yansıtma cesaretini gösterin. Değişim için hiyerarşik yapıdaki üstünüzün emirlerini beklemeyin. Emirler yalnızca var olan sistemin devamı içindir ancak rutinlerle dünyayı değiştiren de bugüne kadar olmamıştır.

Size sunmaya çalışacağım yol haritası beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; yaratıcılık, yaratıcı düşünme ve inovasyona dair teorik bilgiler sunulmaktadır. İkinci bölümde; kendi yolculuğumun hazırlık, uygulama ve değerlendirme sürecine dair yaşantılar paylaşılmaktadır. Yaratıcılığımızı ve yaratıcı düşünme becerinizi geliştirmek için kullanabileceğiniz yöntem ve teknikler sunulmaktadır. Üçüncü bölümde; yaratıcılık ve inovasyon üzerine doğru sandığımız yanlış bilgileri sorgulamaya çalıştım. Dördüncü bölümde; eğitim alanında yaptığımız araştırma sonuçlarını paylaştım. Beşinci bölüm ise farklı katılımcılarla denenmiş yaratıcılık ve inovasyon üzerine bir eğitim programı önermesini ve önerilerini içermektedir.

Ŗimdi derin bir nefes alın ve yolculuğa hazırlanın...

İçindekiler

Önsöz	5
1. NEDEN BÖYLE BİR YOLCULUĞA ÇIKTIM?	13
1.1. Başlarken.....	13
1.2. Teknolojik Dönüşüm	13
1.3. Yaratıcılık ve İnovasyon İndekslerinde Türkiye	20
1.4. Ulusal İnovasyon Sisteminde Eğitim	25
2. YOLCULUK ÖNCESİ ÇANTAMIZI TOPLARKEN	31
2.1. Nedir Bu Yaratıcılık ve Yaratıcı Düşünme?	31
2.2. Yaratıcılığa Nereden Bakıyoruz?.....	38
2.3. Yaratıcılık Nasıl Ortaya Çıkar?	42
2.4. Yaratıcılığı Nerede Aramalıyız?.....	45
2.4.1. Yaratıcı Bir Birey/Eğitimci misiniz?.....	45
2.4.2. Yaratıcılığınızı Destekleyen Bir Çevrede misiniz?	52
2.4.3. Nasıl Bir Süreç Bizi Yaratıcılığa Ulaştırır?	54
2.4.3.1. Tersine Beyin Fırtınası	55
2.4.3.2. Su Halkaları Tekniği	56
2.4.3.3. Da Vinci Tekniği	57
2.4.3.4. Nilüfer Çiçeği Tekniği.....	58
2.4.3.5. F-R-E-E- Writing (Özgür Yazma).....	59
2.4.3.6. Dışarıdan Bakma.....	60
2.4.3.7. Dejavu Tekniği	61
2.4.3.8. Sosyal Medya Tekniği	61
2.4.3.9. Yaratıcılık Haritası	62
2.4.3.10. Harvey Cards Tekniği	62
2.4.4. Ürünlerimiz/Düşüncelerimiz Gerçekten Yaratıcı mı, Nasıl Karar Vereceğiz?	64
2.5. Nedir Bu İnovasyon?	67
2.5.1. İnovasyon-Yaratıcılık İlişkisi.....	68
2.5.2. İnovasyon-Yaratıcılık-Eğitim İlişkisi	70
2.5.3. İnovasyon Kaynakları	73
2.5.3.1. İçsel Kaynaklar	73
2.5.3.2. Dışsal Kaynaklar.....	74
2.5.4. İnovasyon Türleri?.....	77
2.5.4.1. Ürün İnovasyonu	77
2.5.4.2. Hizmet/Süreç İnovasyonu	77
2.5.4.3. Pazarlama İnovasyonu.....	78
2.5.4.4. Organizasyonel İnovasyon.....	78

2.5.4.5. Toplumsal İnovasyon.....	79
2.5.4.6. Radikal ve Arttırımsal İnovasyon.....	80
2.5.4.7. Açık ve Kapalı İnovasyonlar.....	80
2.5.4.8. İnovasyon Süreci.....	81
3. İLK DURAK: YARATICI DÜŞÜNME VE İNOVASYONA İLİŞKİN DOĞRU SANDIĞIMIZ YANLIŞLAR VE YANLIŞ BİLDİĞİMİZ DOĞRULAR.....	85
3.1. Yaratıcılık Güzel Sanatlar, Reklamcılık ve İletişim Alanlarına Özgüdür!.....	85
3.2. Sanat Eğitimi Yaratıcılığı Destekler!.....	86
3.3. Yaratıcılık Yalnızca Belirli Bir Zümrede/Grupta Görülebilir!.....	87
3.4. Çok Az Şey Bilsen de Yaratıcı Olabilirim!.....	89
3.5. Yaratıcılık 6 Yaşına Kadar Geliştirilebilir!.....	89
3.6. Okullar Yaratıcılığı Öldürmektedir!.....	89
3.7. Yaratıcılığı Geliştiren Yöntemler ve Teknikler Zaman Kaybıdır!.....	92
3.8. Para Gibi Dışsal Motivasyonlar Yaratıcılığı ve İnovasyonu Olumlu Etkiler!.....	93
3.9. İnovasyon Fabrikada Olur ve Yalnızca Ekonomistlerin İşidir!.....	94
3.10. Ülke Olarak İnovasyon'da Çok Geri Kaldık!.....	95
4. İKİNCİ DURAK: PAYDAŞLAR NE DÜŞÜNÜYOR?.....	97
4.1. İnovasyon Kavramını Nasıl Tanımlıyorlar?.....	97
4.2. Yaratıcılık Kavramını Nasıl Tanımlıyorlar?.....	98
4.3. Kendilerini Yaratıcı Bireyler Olarak Görüyorlar mı?.....	100
4.4. Herkes Yaratıcı Düşünebilir mi?.....	101
4.5. Öğretmenlik İçin Yaratıcılık Gerekir mi?.....	102
4.6. Yaratıcılığınızı Geliştiren ve Engelleyen Durumlar Neler?.....	103
4.7. Eğitim Ortamlarında Yaratıcılığı Geliştiren Hangi Yöntemler/Teknikler Uygulanıyor?.....	107
5. ÜÇÜNCÜ DURAK: YENİ YOLCULARIMIZ VAR!.....	113
1. Programın Amacı:.....	113
2. Programın Geliştirmeyi Hedeflediği Öğretmen Nitelikleri.....	113
3. Programının Uygulanışı Hakkında Açıklamalar.....	115
4. Programın Uygulama Esasları.....	116
5. Yaratıcılık ve İnovasyon Öğretim Programı Ders Programı Haftalık Özet Tablosu.....	119
5.1. İlk Buluşma.....	123
Birinci Ders: Beyin Nasıl Öğrenir?.....	125
5.2. Birinci Dersten Çıkarımlar ve Öneriler.....	133
İkinci Ders: Okullar Yaratıcılığı Nasıl Etkiler?.....	137
5.3. İkinci Dersin Çıkarımları ve Önerileri.....	145
Üçüncü Ders: Yaratıcılık Nasıl "1" Süreç İzler?.....	148
5.4. Üçüncü Ders.....	153
Dördüncü Ders: Kimdir Yaratıcı Öğretmen/Öğrenci?.....	156
5.5. Dördüncü Ders.....	164
Beşinci Ders: Yaratıcılık İçin Nasıl Bir Ortam Gerekir?.....	167

5.6. Beşinci Ders.....	172
Altıncı Ders: Nedir Bu İnovasyon?	175
5.7.Altıncı Ders.....	181
Yedinci Ders: Yaratıcı/lık Ders Tasarımı	185
5.8.Yedinci Ders	190
Sekizinci Ders: Yaratıcılık/Yaratıcı Düşünme Becerisi Nasıl Ölçülür?	192
5.9.Sekizinci Ders	197
Dokuzuncu Ders: Yaratıcılık Her Yerde	199
5.10. Dokuzuncu Ders	201
Onuncu Ders: Sanat ve Yaratıcılık.....	204
5.11. Onuncu Ders.....	207
5.12. On birinci ve On İkinci Ders	209
5.13. On Üçüncü ve On Dördüncü Ders	211
KAYNAKÇA	217